

Millora del control biològic de Tuta absoluta per reduir els danys en tomàquet (TUTA)

Resum

Tuta absoluta es un lepidòpter minador originari de Sud-Amèrica que s'ha convertit des de la seva arribada a Espanya, l'any 2006, en una plaga important de la tomaquera. Actualment està estesa per Europa, Àfrica i Àsia. Ataca principalment a les fulles alimentant-se del parènquima, tot i que també pot penetrar els fruits deixant-los no aptes per a la comercialització i en casos extrems, també pot atacar brots, compromentent el creixement de la planta. Tot això comporta una minva de la productivitat del cultiu al reduir-se la superfície foliar incrementant-se la quantitat de fruits no comercials. A més, s'incrementa el risc de que es produeixin retorns per part del clients quan detecten danys de la plaga no detectats durant la manipulació dels fruits per la comercialització. Això té una repercussió directa sobre els ingressos dels agricultors en baixar la quantitat de producte comercial i la seva imatge enfront dels clients, el que pot repercutir en futures comandes. En aquest sentit el Grup Operatiu tractarà amb un dels problemes fitosanitaris més importants que té el cultiu de la tomaquera en el nostre territori.

Objectius

L'objectiu general del projecte pilot és millorar el control de *Tuta absoluta* en el cultiu de tomàquet a Catalunya, tot disminuint la dependència de l'ús d'insecticides, promovent el control biològic de la plaga mitjançant la utilització del parasitoide naturalitzat *Dolichogenidea gelechiidivoris*. Això es concreta en tres objectius específics:

1. Incorporar *D. Gelechiidivoris* als programes de Gestió Integrada de Plagues per el control biològic de *T. absoluta*, ja sigui mitjançant el maneig de les seves poblacions naturals o realitzant alliberacions inoculatives en camps comercials de la zona productora del Maresme.
2. Posta a punt i/o escalat de la cria del parasitoide, per tal de poder disposar d'individus que ens permetin fer alliberacions augmentatives en cultius comercials.
3. Donar difusió dels resultats obtinguts a través del programa Horta.Net per a millorar el control d'aquest lepidòpter a nivell de Catalunya.

Descripció de les actuacions previstes en el projecte

El pla de treball d'aquest grup operatiu s'estructura en quatre activitats:

Activitat 1. Posta a punt i escalat de la cria de *Dolichogenidea gelechidiivoris*. Disposar de parasitoides per a realitzar alliberacions en hivernacles convencionals.

Activitat 2. Avaluació de la utilitat de les alliberacions de *D. gelechidiivoris* en el control de *T. absoluta*. Disposar de protocols per a realitzar alliberacions en hivernacles comercial.

Activitat 3. Integració de *D. gelechidiivoris* en el programa de Gestió Integral de Plagues. Disposar d'informació sobre l'efecte secundari dels plaguicides habituals en el cultiu de tomàquet sobre les poblacions de *D. Gelechidiivoris*.

Activitat 4. Divulgació i transferència dels resultats. Informar al sector de l'horta (agricultors i tècnics en protecció vegetal) de les actuacions incloses en el projecte i dels resultats obtinguts.

Resultats esperats i recomanacions pràctiques

A continuació, es llisten els resultats esperats del Grup Operatiu:

- Disposar de protocols que permetin el subministrament de parasitoides, primer per a la realització de les proves pilot i, posteriorment, als agricultors interessats en aquesta estratègia.
- Disposar de protocols d'alliberament i seguiment que permetin la inoculació augmentativa del parasitoide per millorar el control de la plaga.

- Millora en el control de *T. absoluta* i d'altres plagues presents segons el nou protocol de Gestió Integrada de plagues que inclogui l'alliberament de *D. gelechidiivoris*.
- Difusió dels resultats del projecte al sector hortícola català.

Líder del Grup Operatiu

ENTITAT: CONCA DE LA TORDERA SCCL

Coordinador del Grup Operatiu

ENTITAT: IRTA

Altres membres del Grup Operatiu (perceptors d'ajut)

ENTITAT: AGRICOLA PROGRÉS GARBÍ SCCL

ENTITAT: AGRÍCOLA DE CABRERA DE MAR SCCL

ENTITAT: AGRÍCOLA VILASSAR DE MAR SCCL

Altres membres del Grup Operatiu (no perceptors d'ajut)

ENTITAT: FEDERACIÓ SELMAR

ENTITAT: ADV BAIX MARESME

Àmbit/s temàtic/s d'aplicació

- Sistema de producció agrària
- Pràctica agrària
- Equipament i maquinària agrària
- Ramaderia i benestar animal
- Producció vegetal i horticultura
- Paisatge / Gestió del territori
- Control de plagues i malalties
- Fertilització i gestió dels nutrients
- Gestió del sòl
- Recursos genètics
- Silvicultura
- Gestió de l'aigua
- Clima i canvi climàtic
- Gestió energètica
- Gestió de residus i subproductes
- Gestió de la biodiversitat i del medi natural
- Qualitat alimentària / processament i nutrició
- Cadena de subministrament, màrqueting i consum
- Competitivitat i diversificació agrària i forestal
- General

Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVÍNCIA/ES	COMARCA/QUES
BARCELONA	MARESME

Difusió del projecte (publicacions, jornades, multimèdia...)

1. Informar en totes les pàgines web d'aquells membres de que en disposin de la seva participació en el grup operatiu. A més, l'IRTA informará a través de les seves xarxes socials dels actes de divulgació que siguin oberts al públic.
2. Presentació del projecte al Comitè Tècnic d'Horta.Net, impulsat pel Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural durant la primera reunió d'aquest òrgan que es produeixi després de la seva aprovació.
3. Presentació dels resultats obtinguts durant 2022 i 2023 al sector productor d'horta a la "Jornades de l'Horta" (Jornada de referència PATT) organitzades anualment per la Federació Selmar a Santa Susanna i que es celebrarà durant la tardor de 2023.
4. Elaboració d'una fitxa dels resultats que es compartirà a l'oficina Horta.Net de la web de RuralCat (any 2024).
5. Elaboració d'un vídeo divulgatiu sobre el control biològic de *T. absoluta* en tomàquet. Per aquest vídeo comptarem amb el suport de l'equip de comunicació de l'IRTA. La preparació i producció del vídeo es farà durant l'any 2024.

Pàgina web del projecte**Altra informació del projecte**

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST TOTAL
Data d'inici: Juliol 2021	Pressupost total: 167.904,00 €
	Finançament DACC: 77.647,68 €
Estat actual: En execució	Finançament UE: 58.576,32 €
	Finançament propi: 31.680,00 €

Amb el finançament de:

Projecte finançat a través de l'Operació 16.01.01 (Cooperació per a la innovació) a través del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2022.

Ordre ARP/113/2021, de 20 de maig, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, i Resolució ACC/1660/2021, de 27 de maig, per la qual es convoca l'esmentat ajut.

